

Laammiso Laalo

Leveled

Sidaamu Afoo

Kuni irkisaanchu maxaafi 'USAID'inni afi'nonni woxu irkonni
'Save the Children'i, Rosu Ministerenna Wodiidi Daga
Dagoominna Manni Qoqqowu Mangiste Rosu Biiro mittimmate
sumiimmenni qixxaawe attamamino.

2009 M.D

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Save the Children

The CC By license lets others distribute, adjust, and build upon this work, for free or commercially, as long as credit is given to the original creation. However, any changes from the original must be indicated.

For more info please refer: <https://creativecommons.org/licenses/>

Laammiso Laalo

Kifile 3

Lamala 20

Qaagiishsha

Aante shiqqino niwaawe (dhagge) illachishshannohu nabbawate huwato aanaati. Niwaawete albaanninna gedensaanni noo xa'mo dawartannota xawisatenni niwaawete mereero shiimare taxxi yitanni nabbabbinore xaphi assidhanno gede kaayyo uyiyyensa. Rosaano niwaawe nabbawate albaanni konni albaanni affinore kultanno gede xa'matenni jawaachishshensa. Konni garinni rosaanonna niwaawe nabbawate hasatto kakkayissinihu gedensaanni niwaawe nabbawa hananfona. Rosaano irkissinanni baali, xa'muwa dawarate rosaano baala beeqqa assitanno gede jawaachishshensa. Uytanno dawarono haadhinanni taashshi'ri-tumo uyiyyensa.

Nabbawate Albiidi Xa'mo

1. Qoola 1ho noo misile maricho leellishshanno?
2. Laalote yinanniri maa maati?
3. Ki'ne qarqarira afantanno laalo maa maati?

Laammiso Burtukaane

Laammiso burtukaanete laalo tayisi'ranni no. Baqqale dikko hadhanni nooti Laammiso keere haadhe caaleho gaffi assitu. Baqqale Laammiso woshshite, “Burtukaanekki halja yite agurtino!” yitu.

Laammiso qole, “Eewanni Baqquya
dancha gede ikkitinoe.” yii. Qoleno,
Baqqale woshshe, “Hanni tenne itte lai.”
yee mitte jawa burtukaancho haa’re
uyse. Baqqaleno burtukaancho shoolewa
facce mitto boco xarfa assite ga’mitu.
Baqqalera burtukaancho afooho kushshi yite
coommituse.

Baqqale, burtukaancho le’e waa afidhino
gara dhagge assidhu. Mitte higge
ga’miteenna calla burtukaanchote Malawi
afooho wo’minose. Laammiso ise ledo
hasaawanni hee’renni, iiminni waxaaxisinota
burtukaanete laalo madaabbaru ogoro
qolanni saamanno. Rahe rahe gamba asse
lame madaabbara wonshe aguri. Laammiso
burtukaane hogophanno harrichono radhe
abbe mule wodhe no.

Baqqale hadhanni noowa agurte
Laammiso ledo hasaawa gooddara higgu.
Baqqale laammiso assanore la'anni, “Ate
burtukaane ma”assiteennatilla togo ikkite
gobba wo’mitannohu? Laalose gurre
digundoonnitewe! Hanni assattore kulie.”
yitanni xa’mote aana xa’mo leddusi. Baqqale
Laammiso burtukaancho asse latisino gara
affara hasidhino..

Laammisono Baqqale xa’mitino xa’mo
qolanni, “Ani laalote haqqe’ya baala yanna
yannate shuquneemmo. Ha’rishshano mule
mule tugeemmonsa. Arru bati’ranno woyte
waano duneemmonsa. Saada kissannokki
gedeno lowo qorowo asseemmo. Huxxu
hasiisirono huxxeemmo”, yee dawarise.
Baqqaleno umo alinni worora qolte milli
assitanni macciishshitu.

Laammiso Burtukaanesi harrichoho hogophe dikko haa're ha'ri. Laamisonna Baqqale hasaawanni dikkonsa gugguufi. Lamunku dikko e'uti dilgo dilgonsawa higge baxxitu. Laammiso massino burtukaane daddalaanote danchu waagira hire lowo woxe adhe minisira hige dayi.

Baqqaleno dikko e'e duununni duuna sa'anni hasidhinore dikkidhu. Laalote duuna martanno woyte Laammisowiinni galchidhino daddalaano burtukaane mite gante, mite kiilote worte hirtanni no. Wona isera commiteenna halchitinohura shoole burtukaancho qaaqquullisera daddalaano tewiinni hidhitu. Hirase guxxite minira higge ariiffattu.

Laammiso Maango

Laammiso dikkote keeshsha dibaxanno.
Konni daafiraati hirasi rahe hire minira
hige jawaatinohu. Minisira iillate hee'reenna
Baqqaleno jawaatte ba'inoti mite dagge
iillitusi. Laammiso caaqqi yee la"anno woyte

iseetina, “Baqqale amo Maango’yano la’e sa”attana.” yiise.

Baqqaleno, “Maahoyye.” yite nafarira shiqqi yitu. Laammisora lame maangote haqqicho sinna hala’lite daro halja yitino. Kuri maango addinta gobba wo’mite agurtino. Laammiso kulase geeshshinte Baqqale muddante, “Laamme kuri atereeti?” yite xamitusi.

Laammiso mule uurre, “Eewana! Kune lai, kuriiti maango’ya.” yiise.

Baqqaleno lamenta mango widira qibbichisenni leellishshanni, “Lamenti maangote haqqicho addinta baxissanno. Lamenti kayinni sircho addi addire ikkikki digatino.” yitu. Laammisono, “Diso’rootta.” yee qolise. Lamente maango badooshsheno konni garinni xawisise.

Laammiso mitte mango mule uurre,
“Eewanni lai Baqqale. Lamenti maango addi
addi sirchooti. Tini maango laalose dirrinse
mine leinse intannite. Tii”i maango kayinni
iima heedhe le’eenna intannite. Hatte
maango worashsho heedheenna qoshunkuno
intanni. Coommano te’enne ko’o hunte
roortanno” yii.

Lamenti maango xaalla gurumaaccite no.
Daggino gari kayinni woleho. Laammiso
Baqqalewa hige, “Iillituro adhattana.”
yii. Baqqaleno, “Hay Laamme’ya! Itano
gattona illete nafa hiitto baxissanno!” yite
maala’litu. Qolteno, “Tenne maango sircho
sirsi’reemmana iillituro aattoena.” yite
xa’midhu.

Laammiso mayyee qolannosero Baqqale ille worte agadhite no. Laammisono, “Ani atera hoola Baqqale! Huuccatto mayinnite? Atera agurina woleho nafa ho’leemmoni! Tini maango laalose horonsi’rate calla ikkitannoha lawinohe! Caalehono lowo geeshsha kaa’litanno. Iseraati kowiicho nafara abbe kaasi’roommohu.” yii.

Baqqale haadhannoti, “Mayyaattoe Laammiso kuneeti dileeltanni no. Caalu haqqichootiwe isenni.” yitu. Qolteno, “Anera iteemmatino gattona, lamenka sircho iillituro kaasi’reemma gede aattoena yiittorella habbooti.” Yite ledde hedo dhaaphitu. Laammisono, “Maahoyye iillituro adhite kaasi’rattana” yeennase hagiidhitu.

Laammiso Awukaato

Baqqalenna Laammiso nafara uurrite
hasaabbanni heedheenna Laammisora
worroonnihu hawarro buni fuli. Laammiso
Baqqale, “Buna siine adhite ha’rattana ei.”
yeenna minira e’u. Lamunku fulino buna
agganni hasaawansa suffu.

Buna xorshinara balanxe bunu ledo shooma shiqinshinsa. Bunu ledo shoomira omollate ledo awukaato sholoolle saffeho duunne shiqinshooni. Baqqale maala'lite, “Laamme laalo hasi'niro ki'netalla daateni hada!” yitu. Omolla awukaatotenni qaante ittanna Baqqale, “Awukaato tini hirroonnitenso gatite?” yite xa'mtu.

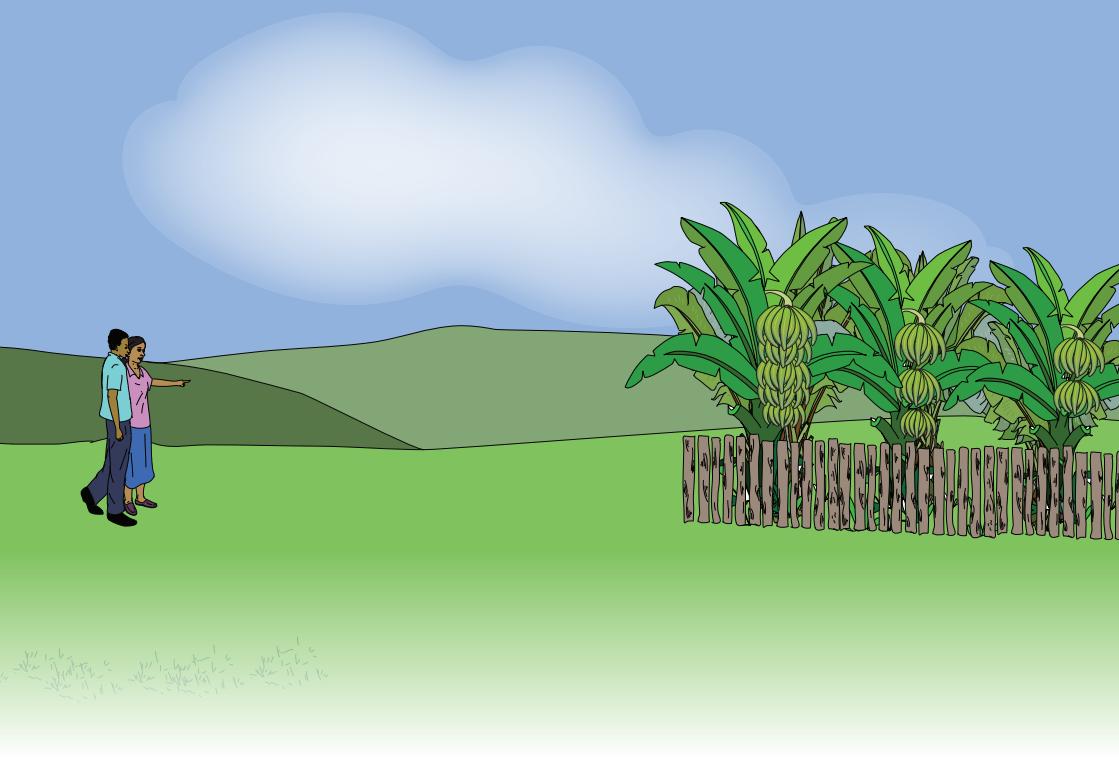
Laammisono, “Ani hidheemmo laalo dino. Duuchanti laalo gatitella.” yee dawarise. Omolla awukaatotenni qaantanni duuno omolla shakki assitu. Bunansano Siine aana aanaho lexxitanni aggu. Awukaato lowo geeshsha coommitinohura omolchono dirrissinonsa garino woleho.

Baqqale goofimarchunnita bunu siine xarapheezzaho wodhite, “Agarina Laamme!” yite mule heedhenni taxidhe woshshitu. Laammisono, “Yee Baqqu!” yee suutunni asse qoli. Baqqale, “Awukaato ane gateno noollana tini kayinni coomma roortino. Laaloseno addinta du’muullete. Ati ma”assiteenna ikkitu togo?” yite maala’litanni xa’mitu.

Laammiso buna gude siine xarapheezzaho wodhi. Isino dawaro qolanni, “Hay hoola Baqqale! Koo”onne awukaatote giddonni fulino guma la”atta?” yii. Iseno, “Kuu”u isooti ciiggu! Illete wodhineenna nafa guuqinokkihu isooti!” yite ledde ledde hakkonne gumanni Laammisonkura leellishshu.

Laammiso hasaawasi sufanni, “Guma leellishoommohehu awukaatote sircho kulammoheraati. Aana lowo geeshsha du’mate. Rooriidise bisi intanniho. Gumise giddo kayinni addinta ciiggaho. Coomaseno laitta gedeeti. Sagale assite qaansiissanno garano dilaitta!” yii.

Isinni qole, “Ani laalote haqqe kaasi’reemmo woyte sircho laeeti kaasi’reemmu. Wonaa burtukaaneno, maangono sircho lae kaasoommote. Kaasi’reemmo woyte giwirinnu ogeeyyeno amaa’leemmo.” yii. Baqqale qoltannotino, “Mayyaatto Laamme, ati busuleho. Assinanniri baalaho ogeeyye amaa’la lowo geeshsha danchate.” yitu.

Laammiso Muuze

Baqqale bunu goofita maassidhe
mininni furduggi yite fultu. Laammisono
geegiissinohu gede ikke hoode fulle doogo
amade lamunku albira higge hadhu.
Nafarinni hoowe gobbaanni fuli. Nafarinni
boodere ka'a shiqqi yite kaasante huxxu
lasora dirantinota muuze la'u.

Muuze, mite worte mura iillitino. Mite kayinni qalte taxxi yite wortinokkite. Miteno qalimmo xaalla tugginote. Baqqale kuri la'e qaafa agurte uurritu. Laammisono, “Maaho Baqqu? Mayira ruxxi yiitta?” yee xa'mise. Baqqaleno, “Bi'renku tenne muuze seekke lae diegennoomma afitto Laamme!” yite dawartu.

Isenni qolte, “Muuzekki assite dirte kaasootto gari baxisanno. Qalimmiseno dhaggete. Daninsano addi addiho. Togo diaffanni heedhe assoottote?” yitu. Laammisono, “Gatu giddo kaansankunni togo gatu qaccera dirre kaansiro woyyanno. Muuzete danino addi addiho”. yii.

Ledeno, muuzesi sasu danita ikkitinota xawisise. Mitte mittente widira qole leellishanni, “Tini waajjo muuzeeti. Iseno sirchose Keeniyaho yinanni. Tini Hindete muuzeeti yinannite. Hinditte muuze qalimmoseno ikko laalose jajjabbe. Tini kayinni Sidaanchote. Sidaancho muuze qalimmono laalono shiimmaaddate.” yaanni kulise.

Baqqale qoltannoti, “Techo laalote haqqerenna laalote kaashshire atewiinni lowore rosoomma. Burtukaanekkinni kayse muuzekki geeshsha laoommari loworeeti. Laoommare callaatini itoommarinni dimajjareeti. Kowoote la’nannirino intannirino wolurino dihooginohena yanna ajjinona massinanniyya.” yite buxuqqantu.

Laammisono, “Eewanni Baqqu! Baadu hashshara yorinota ikkinnina Paappaayya’ya laoottaro nafu danchu baino. Ikkollana, yanna diassitinohena ha’ri. Wole woyte gatinore baalare leellisheemmohena.” yii. Iseno, “Maahoyye Laamme’ya! Saada minira qo’leemmana keerunni.” yite baxxite hadhu.

Nabbawate Gedensiidi Xa'mo

Biddissa : Aante shiqqino xa'mo niwaawete garinni dawari.

1. Laammisora noosi laaalote dani maa maati?
2. Laammisoti lamenti maangote haqqicho hiittooreeti?
3. Laammisonna Baqqale bunu ledo shoomira maa ittu?
4. Laammiso laalo halja yite seekkannohu mayraati?
5. Laalo laashshi'ra maaho kaa'litanno?

